

דמשכון נמי משמט. שאין משכון זה עושה את החוב כגבוי בידו. ודקא אמרת — למאי תפים ליה משכון, אם לא לצורך כך שיהא החוב כגבוי בידו?

תשובתך: לזכרון דברים בעלמא, שיהיה ביניהם, בין המלוה ללווה זכר לחוב, ולא כמשכון לגביה. ולכן, כיון שלא מיקרי כגבוי בידו, משמט החוב כולו.

הדרן עלך שבועת הדיינין

ערך ביחס להלואה כגון מחט, אינו משמט. וכתב הרא"ש, שזוהי דעת רשב"ג בפרק שבועת הדיינין. דאפילו אינו שוה אלא פלגא — אינו משמט.

והכסף משנה בפרק ט' מהלכות שמיטה ויובל הלכה י"ד השיג על כך, שהרי מבואר כאן בסוגיא "דלעולם שכנגדו". ורק מה שכנגד החוב משמט ואילו השאר אינו משמט, ולא כמו שכתב הרא"ש.

ואכן הרמב"ם שם כתב שהמלוה על המשכון אינו משמט. והוא שיהיה החוב כנגד המשכון.

ואם היה יותר, משמט משמיט היתר על המשכון. וכן כתב הר"ן בגיטין שם דכי אמרינן שאינו משמט, דוקא כנגד החוב. אבל מה שהחוב יתר על המשכון, משמט. דהכי מסקינן סוף פרק שבועת הדיינים. וצ"ע דברי הרא"ש.

ועיין בדברי הגר"א שם שכתב כי הרא"ש לשיטתו שפסק כשמואל דאבד קתא אבד אלפא זווי. והיינו, שאין שייכות בין ערך המשכון לסכום החוב, ולכן אין המשכון משמט את כל החוב.